

נשיא ומייסד
הרב שאול ישראלי זצ"ל

מופק בסיוע של:
ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות

חֵמְדָּה יָמִים

HEMDAT YAMIM

פְּרֻשֶׁת הַשָּׁבוּעַ כִּי תֵשָׂא תש"ף

על ספירת פתקים, על אחדות ועל קורונה הרב יוסף כרמל, ראש כולל 'ארץ חמדה'

פִּי תֵשָׂא (ספירת פתקים) אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתַנּוּ אִישׁ כְּפָר נִפְשׁוֹ לִיקָנֹק בְּפֶקֶד אֹתָם וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף (קורונה) בְּפֶקֶד אֹתָם (שמות ל' יב).

מרן הגאון הגר"ש ישראלי זצ"ל לימדנו כי אחת הבעיות בניסיון להגדיר את עם ישראל באמצעות מספרים, היא העדפת הכמות על האיכות. אין כל ספק, כי ספירת קולות אמורה להכריע בשאלה הכמותית, למי יש יותר תמיכה מספרית. מערכות הבחירות, שלש במספר, שהתקיימו בשנה האחרונה, היו מוכוונות מטרה אחת ויחידה: להגדיל את המספרים. הכל וממש הכל, שועבד למטרה זו.

מה הם הגבולות הערכיים והמוסריים בדרך להשגת המטרה? שאלה זו כלל וכלל לא נשאלה על ידי כמעט אף מפלגה, ביחס לפעולותיה שלה. הכפשה אישית, ברמות הנמוכות ביותר, הפכה לנורמה וקיבלה לגיטימיות, או בלשון דתית "הכשר למהדרין". השאלה: איך הופכים את מדינת ישראל למדינה יותר יהודית מבחינה מוסרית ורוחנית, לא הועלתה לשולחן הדיונים על ידי אף מפלגה. גם המפלגות הדתיות, שחלקן העלה לדיון את שאלת שמירת השבת, שהיא ביסודה שאלה ערכית, התמקדו בבקשה: "נתנו לנו יותר קולות כדי שנוכל להבטיח באמצעות החוק שיהיה אסור לחלל שבת". איש לא התמקד בדרך בה נוכל להגביר את חיבת השבת וכבוד השבת אצל כלל הציבור על כל גווניו. מפלגות אחרות ששמו את ארץ ישראל בראש, אומנם עסקו בעניין ערכי אבל גם הם בקשו עוד מנדטים כדי להבטיח זאת באמצעות פעולות חקיקה. המתחרים על הקולות שכחו שמטרות מסוג כזה ניתן להשיג רק בהגברת האהבה, כפיה רק מגבירה את הדחיה. "דרושה אחדות" היא סיסמא שנותרת חלולה אם לא שמים במרכזה רשימת ערכים מוסכמת שתרים את החברה בישראל ותקרב את כולה לאבינו שבשמים.

גם זה כלול בביטוי **פִּי תֵשָׂא** שיש לו שתי משמעויות נוספות. הראשונה, מלשון סליחה, כמו בשלש עשרה מידות של רחמים: **נִשְׂא עֲוֹן וְפָשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקְיָה** (שם ל"ד ז). השניה, מלשון גדולה, התעלות והתרוממות כמו **נִשְׂא אֶת רֹאשׁוֹ** (במדבר ד' ב, כב) ובמדרש שם: "אינו אומר פקוד אלא נשא את ראש לשון נשיאות" (במדבר רבה פרשת במדבר פרשה ד). כך גם בפסוקים: "...**נִשְׂא אֶיּוֹל מְרֹדֶךְ מֶלֶךְ בְּכָל בְּשַׁנַּת מְלָכֹוֹ אֶת רֹאשׁ הַזְּיָכִין מֶלֶךְ הַיְהוּדָה מִבֵּית קָלָא: וַיְדַבֵּר אֹתוֹ טְבוֹת וַיִּתֵּן אֶת כְּסָאוֹ מֵעַל כְּסֵא הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אֹתוֹ בְּבָבֶל"** (מלכים ב' כ"ה כז-כח). עיינו גם **בחמדת ימים לפרשת נשא תשע"א** שיפור ועליה של החברה הישראלית תלויים בסליחה הדדית!!!

וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף - ההתמודדות עם נגיף הקורונה מחייבת בידוד של חלק מבני המשפחה משאר חברה, והרחקה בין האדם שיש חשש שנדבק, מן החברה. ההתמודדות עם השאלות המוסריות והערכיות מחייבת אחדות. הפתרון של בחירות חדשות - ספירת קולות נוספת הוא שוב הליכה בכיוון של הכמות במקום לכיוון של האיכות. לכן אחדות סביב ערכי יסוד שמקובלים על רוב מרכיבי העם היא הפתרון.

נוסיף ונחזק את הכיוון ונזכיר כי ההתמודדות עם חיזוקה של החברה בישראל ואחדות שמושגת על ידי התחברות לרשימת ערכים מוסכמת, היא התרופה לסכנת ההתפוררות של החברה בישראל, ח"ו, שהיא הסכנה הגדולה ביותר לקיומנו. הבה שננס מותנים ונפעל יחד, ואז נזכה ל"אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשִׁשְׁוֹן וַיְקָר" (אסתר ח' טז).

יהי רצון שכל החולים יזכו בקרוב לרפואה שלמה, סכנת ההדבקות תחלוף ונזכה לאחדות שתחבר מחדש את השסע שהתגבר בחברה בישראל.

לעיין ר' אליהו כרמל ז"ל נלבי"ע ח' באייר תשע"ו	לעיין הרב ישראל רוזן זצ"ל נלבי"ע י"ג בחשוון תשע"ח	לעיין תמר ליכטנשטט האהובה יהי זכרה ברוך	לעיין ר' מאיר וגב' שרה ברכפלד ז"ל (שרה - נלבי"ע טי"ז בטבת תש"ף)	לעיין הרב אשר וסרטיל ז"ל נלבי"ע ט' בכסלו תשס"ט
לעיין הרב שלמה מרזל זצ"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלבי"ע י' באייר תשע"א	לעיין הרב ראובן אברמן זצ"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלבי"ע ט' בתשרי תשע"ו	לעיין מרת שרה ונגרובסקי ע"ה בת ר' משה זאב נלבי"ע י' בתמוז תשע"ד	לעיין גב' אסתר שמש ע"ה נלבי"ע כ' באב תשע"ז	לעיין מר שמואל שמש ז"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלבי"ע י"ז בסיוון תשע"ד
לעיין גיטה ואברהם קליין ז"ל, (אברהם - נלבי"ע בלי"ג בעומר תשע"ט) לעיין הרב יוסף מרדכי שמחה שטרן ז"ל נלבי"ע כ"א באדר א' תשע"ד לעיין הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד				

הלכה פסוקה

תקצירים מתוך פסקי דין - רשת בתי הדין 'ארץ חמדה גזית'

עורך: הרב הדיין עקיבא כהנא, חוקר במכון משפט והלכה בישראל.

דרישה להחזרת תכשיטים לחנות בטענה שהם גורמים אלרגיה

'ארץ חמדה גזית' בית שמש / מרחשוון תש"ף / תיק מס' 79100

דיינים:

הרב אליעזר שנקולבסקי, הרב ניר ורגון, הרב ידידיה לביא

המקרה בקצרה:

התובעים רכשו מהנתבעים בשנת תשע"ז תכשיטי זהב שבהם משובצים יהלומים. כעת בשנת תשע"ט הם מבקשים לבטל את העסקה ולקבל בחזרה את כספם, בטענה שהתכשיטים גורמים לתובעת לאלרגיה. לטענת התובעים המחיר ששולם על התכשיטים הוא 35,000 ₪, התובעים טוענים שהתכשיטים עוצבו במיוחד עבור הנתבעת ולכן היו יקרים. בהמשך התובעת ביקשה להחליף את הסוגרים של העגילים משום שהסוגר גרם לה לבעיות, בסופו של דבר היא רוצה להחזיר את העגילים והשרשרת חזרה ולקבל את כספה. הנתבעים טוענים שאינם זוכרים בדיוק אך נראה להם שהם מכרו את התכשיטים יותר בזול, ואילו המחיר היה גבוה כל כך הם היו זוכרים זאת. נראה לנתבעים שעלות התכשיטים לא הייתה יותר מ-15,000 ₪, מה גם שבינתיים מחיר היהלומים ירד. בנוסף, הם טוענים שלאחר שעברו שנתיים מהמכירה אין לתובעים זכות לדרוש את ביטול העסקה. בין הצדדים התקיים הליך גישור שבו הסכימו הנתבעים לשלם 15,000 ₪. לטענת הנתבעים ההסכמה הייתה לפני משורת הדין.

פסק הדין:

אם התובעים מעוניינים להחזיר את התכשיטים הם יקבלו מהנתבעים 20,000 ₪.

נימוקים בקצרה:

א. כמה שולם עבור התכשיטים?

הצדדים נחלקו בשאלה כמה שולם עבור התכשיטים. בית הדין כתב שטענת התובעים חזקה יותר מטענת הנתבעים. זאת, משום שהנתבעים מודים במקצת, כמו כן, התובעים דייקו בעובדות יותר והנתבעים טענו טענת "שמא".

ב. האם יש הצדקה לבטל את המכירה

מכירה ניתנת לביטול בטענת מקח טעות תוך פרק זמן סביר שבו הקונה יכול לגלות את המום. במקרה זה התובעים התלוננו על הסוגרים של העגילים שנה לאחר המכירה, וביקשו את ביטול העסקה אחרי שנה נוספת. בנוסף, אחיה של התובעת הוא יהלומן במקצועו, כך שלתובעים היה ייעוץ מקצועי צמוד ובכל זאת הם העלו את טענת הביטול זמן רב אחרי ביצוע העסקה. אמנם, התובעת טענה שהיא חיכתה עם טענת הביטול עד שאחיה יחזור מחו"ל. בנוסף, התובעת לא הביאה ראיה שהתכשיטים גורמים לה לאלרגיה.

בית הדין הכריע כי השיהוי בהעלאת הבקשה לביטול העסקה והיעדר ראיה לכך שבכלל יש מום במקח שוללים את סמכות התובעים לדרוש את ביטול העסקה. ממילא, גם אם יש עדיפות לטענת התובעים בנוגע לסכום ששולם על התכשיטים, אין לכך משמעות, כיוון שלא ניתן לכפות על הנתבעים את ביטול העסקה.

ג. הכרעה בדרך פשרה

למרות שאין לתובעים זכות לבטל את העסקה, בכל זאת, סבר בית הדין שמן הראוי לפסוק בדרך של פשרה ולחייב את הנתבעים לקבל את התכשיטים בחזרה בסכום הקרוב למה שהיו מוכנים לשלם, בתוספת פיצוי על היעדר שירות ראוי. למעשה הכריע בית הדין כי אם התובעים יביעו את רצונם להחזיר את התכשיטים לנתבעים, יחזירו הנתבעים לתובעים סך 20,000 ₪.

למעבר לפסק הדין

ניתן ליצור קשר עם הכותבים דרך: info@eretzhemdah.org

מתפללים לרפואתם השלימה של:

נתנאל אילן בן שיינא ציפורה
רבקה רינה בת גרונה נתנה
ויקי ויקטוריה בת דייזי

ניר רפאל בן רחל ברכה
אסתר בת רחל
מאירה בת אסתר
רייזל עניה בת דבורה

אסתר מיכל בת גיטל
יפה בת רחל יענטע
יהודית שרה בת רחל

בתוך שאר חולי עם ישראל

שו"ת במראה הבזק

(מתוך ח"ה)

Missouri, USA

מיזורי, ארה"ב

תשרי תשנ"ט

אמירת קדיש על מי שציווה ר"ל לשרוף את גופתו

שאלה

האם מותר לומר קדיש על מי שר"ל ציווה לשרוף גופתו לאחר מותו?

תשובה

גם אם סיבת הציווי לשרוף את גופו לאחר מותו היא משום שהיה "מומר להכעיס", אומרים עליו קדיש¹, ואע"פ שזה מעשה מגונה מאוד². במקום שהרב חושש, שאמירת הקדיש תביא לפירצה בתחום חשוב זה, יש לשקול סנקציות אחרות, כגון בקביעת מקום הקבורה, ואכמ"ל³. רק אם ח"ו נשתמד, יש מקום - לפי נסיבות העניין - למנוע אמירת קדיש⁴.

¹ אף שהאב רשע, מכל מקום שייך לגביו ברא מזכא אבא, דהא חזקיהו מלך יהודה "גרר עצמות אביו", והודו לו חכמים. ואמרינן בפרק נגמר הדין (סנהדרין מז ע"א) בטעמא דחזקיהו שגרר עצמות אביו "כי היכי דתהוי ליה כפרה", ובן חייב בכבוד אביו הרשע, כמו שמובא ברמב"ם (פ"ו מה' ממרים הל' יא).
² וז"ל שו"ת "שרידי אש" (ח"ב סי' כג) "וגרוע זה שציווה לשרוף את גופו משאר רשעים, שהללו הם רשעים בחייהם, וזה המשיך את רשעותו גם לאחר מותו, וציווה להבדיל את גופו המת משאר מתי ישראל". ונפקא מינה לקבורה בקבר ישראל.
³ עיין שו"ת "במראה הבזק" (ח"ד תשו' קיב).
⁴ רמ"א בשו"ע יו"ד (סי' שעו סעי' ה) פוסק: "י"א דמומר שנהרג ביד עובדי כוכבים, בניו אומרים עליו קדיש, וט"ז וש"ך כתבו שם, אבל מת על מטתו - לא. ואף-על-פי שמקורו של רמ"א הוא מהרד"ך, ומשמע מהרד"ך עצמו דאפילו על מומר להכעיס יכולים לומר קדיש, רק שאבלים אחרים יכולים לבוא עליו בטענה שהם קודמים ויותר חייבים בזיכוי אבותיהם היהודיים (ובימינו נהוג שכולם אומרים קדיש ביחד ואין אחד בא בטרוניא על משנהו בזכות הקדישים, כמו שמובא ב"פני ברוך" סי' לד סעי' לד), וכן הבין בשו"ת "ציץ אליעזר" (ח"י סימן מא פרק ד), מכל מקום מובא (שם) שר"מ בנעט וכן בשו"ת "אמרי אש" (ח"יד סי' קכב) הבינו דברי רמ"א דוקא במומר שנשתמד או מומר לע"ז, וכן מחלק "גשר החיים" (ח"א פ"ל סעי' ח ס"ק ז).

בשם צוות המשיבים ובברכת התורה,

הרב משה ארנרייך הרב יוסף כרמל
ראשי הכולל

חברי הועדה המייעצת:
הרב זלמן נחמיה גולדברג
הרב נחום אליעזר רבינוביץ
הרב ישראל רוזן

ניתן ליצור קשר עם הכותבים דרך: info@eretzhemdah.org

<p>לע"נ שלמה דוד בן זלמן ושרה אבנית ז"ל נלבי"ע סיון תשע"ט</p>	<p>לע"נ רבי יעקב ז"ל בן אברהם ועיישה וחנה בת יעיש ושמחה סבג</p>	<p>לע"נ חיים משה בן קוקה יהודית כהן ז"ל נלבי"ע ז' בתשרי תשע"ח</p>	<p>לע"נ סוזי בת עליזה כהן ז"ל נלבי"ע כ"ד בחשוון תשע"ח</p>
<p>לע"נ גב' לוריין הופמן ז"ל</p>		<p>לע"נ נורמן רוסק נלבי"ע בכ"ב באב</p>	
<p>לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד</p>			